

LAOIDHEAN SPIORADAIL,

LE

DUGHALL BUCHANNAN.

“ Gabhadh focal Chriosd comhnuidh annaibh gn saidhbhir san uile ghliocas; a teagasc agus a' comhairleachadh a cheile le salmaibh, agus laoidhibh, agus danaibh spioradail a' deanamh ciuil do 'n Tighearna le gras ann bhur croideachaibh.”—Col. iii 16.

MONTREAL:
PRINTED BY J. STARKE & CO.

1836.

L A O I D H E A N S P I O R A D A I L ,

MORACHD DHE.

Ciod e Dia, no ciod e Ainm ?
Cha tuig na h Aingle 's aird 'n gloir ;
Tha e 'n solus dealrach foluicht uath,
Far nach ruig suil na smuain na choir.

Uaith fein ata a Bhith a sruth' ;
Neo-chruthaichte ta uile Bhuai'bh ;
Neo-chriochnaichte 'n a nadur fein ;
'S fein dhiongmhalta ga 'n cumail suas.

Cha robh e og is sean cha bhi ;
O shior' gu sior gun chaochladh staid ;
Cha tomhais Grian no Gealach aois ;
Oir 's nithe caochlach iad air fad.

'N uair thaisbeanas e ghloir no ghras,
Bidh la neo-bhasmhor teachd o shuil ;
'S grad chuiridh sluagh nan neamhadh ard
Le 'n sgiathaibh sgaile air an gnuis.

'S ma thaisbeanas e ghnuis an gruaim,
Grad sgaoilidh uamhunn feedh nan speur ;
Roimh' achmhansasa teichidh 'n cuan,
'S le geillt-chrith gluaisidh 'n cruinne ce.

Ta oibre naduir searg 's a fas,
O chaochladh 'ta 'ad gu caochnadh ruith :
Ach uile thionnsg'ans 'ta'd 'nan aon,
Gun traogh no lionadh air a Bhith.

'Ta aingle 's daoin' do neo-ni dlu ;
A' bhrú o'n d'thainig sinn gu leir,
Ach iomlaineachd o shiorrui'chd ta,
Neo-chriochanach 'na nadur fein.

'N uair chualadh Neo-ni guth a bheil,
Ghrad leum na bith a chruitheachd mhor,
An cruinne so le uile lan,
'Sna neamhadh ard le'u uil shloigh.

'N sin dh' fheuch air oibrichibh gu leir,
'S gach creutair, bheannuich e 'nan staid,
'S cha d' fheum ath-leasachadh air ni,
A measg a ghniomhara air fad.

Air clar a dhearn tha dol mu'n cuairt
Gach reult a ghluaiseas ann san speur ;
An cruthach gu leir tha 'stigh 'na ghlaic,
'S a deanamh thaic da ghairdean treun.

Cia chuartuicheas do Bhith a Dhe !
An Doimhne shluig gach reusan suas ;
'Nan aoirpibh tha aingle 's daoin
Mar shligibh maoraich glacadh chuain.

O bhithbhuantachd tha thusa a' d' Righ,
'S ni bheil san t-saogh'l s' ach ni o'n de ;
O 's beag an eachdruidh chualas diot,
'S cha mhor do d' ghniomh ata fuidh'n ghréin.

Ge d' thionndadh ghrian gu neo-ni ris,
'S gach ni fa chuairt a soluis mhoir;
'S co beag bhiodh d' oibre 'g iunndrain uath,
'S bhiodh'n cuan ag iunndrain sileadh mheoir :

An cruthach cha dean le uile ghloir,
 Lan-fhoillseachadh air Dia nam feart,
 Cha 'n 'eil 's na h-oibre ud gu leir,
 Ach taisbein earlais air a neart.

Le'r tuigse thana 's diomhain duinn
 Bhi sgrudadh chuain ata gan chrioich ;
 An litir 's lugha dh'ainm ar De,
 Is tuille 's luchd da 'r reusan i.

Oir ni bheil dadum cosmhuil riut
 Am measg na chruthaich thu gu leir,
 - 'Sa measg nan daoine ni bheil cainnt
 A labhras d' ainm ach d'fhocal fein.

FULANGAS CHRIOSD.

Se fulangas mo Shlanui-flear
A bhios mo Dhan a' iuaidh,
Mor-irioslachd an ard-Righ sin
Na bhreith 's na bhas co chruaidh,
'Se 'n t-iomantas bu mhiortbhuilich
Chuaidh innseadh riabh do shluagh ;
An Dia bha ann o shiorruidheachd,
Bhi fas na chiochran tuagh.

‘N uair ghabht‘ am broinn na h-oigh‘ e ;
 Le comhnadh Spioraid De,
 Chum an Nadur Daonna sin,
 A dheanamh aon ris fein ;
 Ghabh e sgail mu Dhiadhuigheachd ;
 ‘S don BHRIATHAR dhearnadh feoil,
 Is dh‘ fhoillsich‘ an run diomhair sin,
 Am pearsa Chriosc le gloir,

Rugadh ‘n stabull diblidh e,
 Mar dhilleachdan gun treoir ;
 Gun neach a dheanadh cairdeas ris,
 No bheireadh fardoch dho,
 Gun mhuinnitir bhi ‘ga fhriothaladh,
 No uidheam mar bu coir :
 Ach eich is daimh ga chuairsteachadh
 D‘ an dual gach uile ghloir.

Mu‘n gann bha fios gu‘n d‘ thainig e,
 Do dhuisg‘ dha naimhde mor :
 B‘ eidir teich‘ don Ephaid leis,
 Righ Herod bh‘air a thoir,
 Is e co naimhdeil dioghaltach
 Chum Iosa chur gu bas ;
 ‘S gun mbarbhadh leis gach ciocharan
 A bha na riogh‘chd gun dail.

Bha tuill aig na sionnachaibh
 Ga‘m falachadh o theinun,
 Bha nid aig na h-eunlaithe
 An geuga ard na‘n crann ;

Ach Esan do rinn uile iad,
 'S gach ni sa' chruinne che,
 Bha e fein na fhogarach,
 Gun chomhnuidh aig fuidh 'n gheirein.

Am feadh 'sa ghabh an Slanui-fhear
 Mar ionad taimh an saogh'l,
 Mar leigh ro iochdmhar fabharach
 Bha leigheas clann nan daoin :
 'N aon eugail riamh bu ghabhuidh bh 'ann,
 'S gach galar craiteach geur,
 Do thionndadh e chum slanuchadh
 'N uair labhradh e o bheul.

Thug teanga do no balbhanaibh,
 'S don bhacach mhall a lugh,
 Do 'n bhodhar thug se chlaistineachd,
 'S do dhaoine dall an iul,
 Na lobhair bbreun do għlanadh leis,
 Cur fallaineachd nam feoil :
 Is Leighis gach eugail anama e,
 S na mairbh do thug se beo.

Do shearmonaicheadh an soisgeul leis,
 Do dhaoine bochda truagh ;
 Is gheall e saorsa shiøruidh dhoibh
 Bha 'n glais faoi chis ro chruaidh :
 Na'n gaibhte ris an fhirinn leo,
 Le creidimh fiorghan beo,
 'S gu 'm biodh iad air an iompucbadh
 'O għniomħaraibb na feol.

Lean buidheann tur don fhasach e,
 Is dh'fhan tri la na choir,
 Cuig mile bha do dh'aireamh ann
 Bh'air failneachadh chion loin :
 'N ro bheagan fhuair iad bheannuich e,
 'N da iasg 's cuig arain eorn,
 'S do itheadh gus an d' shasuich iad
 Is dh' ftag iad ni bu leoir.

Do chaisgeadh onfadhbh cuaine leis,
 'S a tonnadh uaibhlreach mor,
 A ghaoth re laidir bhuaidhreasach,
 Do chuairtich e na dhorn :
 Ach aithris air gach miortbhuite,
 Rinn Iosa ann san fheoil,
 Cha chumadh 'n saoghal do sgríbhinnibh,
 Na dh'innseadh e gu leoir.

Ach 'n uair bha n' tam a' dluthach ris
 Gu'n siubhladh e chum gloir,
 Ghairm e thuige dheiscobuil,
 Is dheasuish e dhoibh lon :
 Chuir e sios nan suidhe iad
 'S gach uidheam air a bhord ;
 Aran 's fion do riaruich orr,
 Bha ciallach fhuil is fheoil.

Thug e sin mar ordugh dhoibh
 Bhi 'n comhnuidh ac gu brath,
 A dh' fhoillseachadh mhor-fhulangais,
 Do dh' fhuiling air an sga ;

Gu 'n itheadh is gu 'n oladh iad
Do dh' fheartaibh mor a ghraidh,
'S gu 'm bithidh e mar chuimhneachan,
Aig a mhuinutir air a bhas.

'N uair thainig chum a għaraidh e,
Do bhi a cħradh ro mhor :
'N uair fhuair e 'n cupan feirge sin,
Bha oillteil searbh r'a ol.
Air għoil bha chuisse craobhachsan
Tre chorġ ro naomh 'ga f'laug;
Na fħallas fola baronadh 'machi
Tre aodach air an lar.

'N sin thuit e air a ghluimibh sios
Ag deanamh urnuigh għeuri,
"Athair chaomh ma's comas e
An deoħ so cuir uam fein ;
Ach so a' chrioch mun d' thainig mi,
Gu 'n sabħalain mo threud,
Mar sin ni iarram fabħar, ach
Do thoil gu brath bhi deunt".

Be sud an cupan uambunnach
Do fhuair e ann 'na laimb ;
Peacadh 'n t-saogħail ga chuairsteachad
'S gach duais a bħuineadħ dha.
Na dh'fħuil 'għadha 'n saogħal ga siorruidheachd
Do phiantaibh is do chraidh,
Chaidh sud a leagħadħ combladħ air,
'S an deoħ ud dh' ol nan ait.

B'e 'n Diabh'l a shealbhui ch Iudas sin,
 Le ehridhe dubailt' fiar ;
 An cealgoir sanntach lubach ud,
 A chuir dubh-chul re Dia :
 An troiteir reic a Shlanui'fhear,
 'S a mhaighsdir gradbach fein,
 Is bhrath da naimhde basmhor e,
 Fuidh chairdeas pog a bheul.

An sin do riunn iad priosanach
 Do dh' Iosa gun chionfadhb,
 Is thug iad dh' ionnsuieb Philat e,
 Gu 'n diteadh e chum bais :
 Do dhit am breitheamh eucorach
 Le fiadhuis bħreig an Ti,
 Bħa choguis fein ag innseadh dha
 Bhi dithchontach is fior.

Do cheangail agus sgiurs' iad e,
 Le buillibh druīeach geur,
 An fheoil o'n chnaimh do ruisgeadh leo
 Na meallaibh bruit gu leir,
 A chorp ro naomh do mhilleadh leo
 'S a chreuchda sileadh sios ;
 An fhuil le'r cheannachadh 'n saoghal ~~so~~
 Gun sgaoinn bhi dhith na pris,

Do rinneadh erun don sgitheach leo,
 'S do d'fħith iad e gu teann,
 Chur tuille pian is naire air,
 Do sparr iad e mu cheann ;

‘Na cheann a steaeh do bhuaileadh le,
 Na bioradh cruaidh ro gheur,
 Is aghaidh ghloirmhor d‘ fholach iad
 Le ‘n sileabh salach breun.

‘N uair chuir iad an crun narach air
 Ro chraiteach goirt do bhi,
 Do sgeudaich iad le sgarlaid e
 ‘S chuir slat ‘na laimh mar Righ ;
 Is labhair iad gu sgallaiseach
 A‘ fanoid air an Ti,
 “Failte Righ nan Iudhach dhuit,”
 Le ‘n glun ga chromadh sios.

Le ‘m fairneart mhoir do eigneich e
 Chrann ceusaидh thogail suas,
 Ge bu chruaidh sud b, fheudar e
 Bhi ‘g geilleadh dhoibh san uair :
 A chuisleadh caomh ag traoghadh as,
 ‘S a neart ga fhasgadh uaidh,
 A‘ direadh ‘n t-sleibh ga sharuch, gu.
 An d‘ fhailnich e fo ‘n chuail.

Sios air an leabuidh dhoruinnich,
 Le dheoin do luigh e fein;
 Ruisgt‘ air a chrann do shineadh e,
 S‘ gach altt dheth spion o cheil :
 A chorp ro naomha beannuigthe,
 Do cheangail iad gu teann,
 Le tairn‘ibh ‘s ord ga ‘n sparradh sud,
 Gu daingion ris a chrann,

An crann an sin do dhirich iad,
Is Iosa thog air suas,
Air na tairn'ibh chrochadh e
Le dochann tha do-luaidh ;
A chudthrom fein a' reubadh as
Gach creuchd na chois 's no laimb,
Is fhuil ro phriseil naomhasan
Ga taomadh sios gu lar.

Ge bu mhaslach craiteach leis
Am bas do dheilbheadh leo ;
Aon ghearan riabh cha d' thainig uaidh
An aghaidh naimhde mor ;
Ach 's ann a ghabh e 'n leith-sgeulsan,
Ga 'n teasairgin gu fior,
" O Athair thoir dhoibh maitheanas,
Ta'id aineolach nan guiomh."

Chuaidh dibhshearg Dhe a thaomadh air
Gach uile thaobh mu'n cuairt,
Gnus a ghraidh do dh'fholach air
Is thionndadh solus uaidh ;
Do dh'eigh e fo na pianntuidh sin,
" Mo Dhia ! Mo Dhia na treig !
Na ceil do gnus ro fhabharach,
'S na fag mi ann am fheum."

Na 'n rachadh an trom-dhioghaltae ad
Do ghiulain los' e fein,
Leag air a ehnneadh daonna sin
'S na h-aingle naomh le cheil,

**Do chasgradh ann a momaint bhig,
Na Sloigh ud leis gu leir :
Am braon bu lugh' da fhlangas
Do loisgeadh 'n cruinne ce.**

**Do dh'orduich Dia nan sluagh an sin,
Iad theachd mu'n cuairt don t-sliabh,
Gach uile nadur reusantadh,
Do rinn e fein o chian ;
'S gu 'm faicte ghaol da chreutairibh
So do bheusaibh pheacaidh fhuath,
Ann san fheirg do thaomaich e
Air mac a ghaoil san uair.**

**‘Se so bu chainnt da fhlangas,
“ Nis tuigibh uile shluagh,
Nadur screitidh pheacaidh sin,
'S am dhoruinn faicibh dhuais ;
Is nadur teann a cheartais sin
Do ghlac mi as leith chaich ;
Nach maith dhomh bonn do ‘m fiachasa,
'S nach diol le ach mo bhas.”**

**Bha 'm bas ud malluicht' piantachail,
Ro ghuineach dioiltach doigh ;
Ro chraiteach narach fadalach,
'S e teachd neo-ghrad na choir :
Bu ni ro oillteil uamhusach,
Seachd uair' bhi'n crochadh beo,
Air feitheadh chuirp gan spionadh as,
Co dh'fheadas inuse a leon !**

Bha briogh a chuirp air tiormachadh
 An amhuinn feirge De :
 ‘S a chridhe cairdeil firinneach
 Ag leagha sios mar cheir :
 A theanga lean r‘a ghialaibh-san,
 Bha riamh am pairt a shluagh ;
 Is foirneart n‘an geur-phiannta sin,
 A sniomha anama uaidh.

A fhraodharc għlan do dhfħailnich air,
 ‘S mar ghloin do dhħfas a shuil ;
 Bha feitheadh chridb‘ a bristeadh aig,
 ‘S bħragħuid clisgeadħ dlu :
 A għniss bu aille snuadħ is dreach,
 Do thionndha uaine li ;
 Air leam gu‘m faic mi ealghris air
 Cur a chath shearbh gu crich.

Air leam gu ‘m faic mi chreuchdasan,
 Mar reub na teirne fheoil ;
 An fħuil fas dubh aig ragħadħ umps ;
 Sior lagħiż air a threoir ;
 Dreach a bhais a tional uim‘ :
 ‘Se dealachadħ r‘a sgħaż ;
 Ar leam gu ‘n cluinn mi ‘g osnaich e ;
 ‘S a pälolgħi bha ‘na chliabb.

Fa dheireadħ labhair Iosa riu,
 “ Tha mi an iota mħor : ”
 Għabb domblas agus fiongeur iad,
 ‘S deoħ shin iad dha r‘a ol,

‘N sin dubhairt, “ Tha e criochnuichte
 Gach ni ghabh mi ‘os laimh.”
 ‘S le sgairteachd gheur do ghlaodh e‘mach
 Is chlaon e cheann gu bas.

Be sud an glaodh bha crualalach,
 Do chual e ‘n cruinne ce ;
 Gach creug air talamh sgealbadh leis,
 ‘S na mairbh do chlisg gu leir :
 Do thiondadh ghrian gu dorchadas,
 Is chaochail colg gach ni,
 Bha chrutheachd mar gu ‘m basaich i,
 ‘S i tarain chum a crich.

Na flaitheas bha riamh solasach
 ‘S gach sluagh bha subhach shuas,
 San am sin rinneadh bronach iad,
 ‘S an ceol do leig iad uath ;
 Re faicsin dhoibh an Ughdair ac,
 ‘San uir ga leagadh sios,
 ‘S am bas a bhi ga cheangalsan
 Thug anam do gach ni.

LA A BAREITHEAMHNAIS.

Am feadh ‘ta chuid is mo don t-saogh’!
 Gun ghaol do Chriosd, gun sgoinn da neachd,
 Gun chreideamb ac gu’n d‘thig e ris,
 Thoirt breith na firinn air gach neach.

**An codal peacaidh ‘ta’d nan suain,
Ag bruadar pailteas do gach ni :
Gun umhail ac n’ uair thig am bas,
Nach meal iad Parras o’n ard Riogh.**

**Le cumhachd d’fhocail Dhe tog suas,
An sluagh chum aithreachais na thra.
Is beannuich an Dan so do gach neach,
Bheir seachad eisteachd dha le gradh.**

**Mo smuaintidb talmhuidh Dhe tog suas,
‘S mo theanga fuasgail ann mo bheul ;
Do chum gu ‘n labhrainn mar bu choir,
Mu ghloir smu uamhunn latha Dhe.**

**Air meadhon oidhch ‘n’uair bhios an saogh^l,
Air aomadh thairis ann an suain ;
Grad dhuisgear suas an Cinneadh Daoin,
Le glaodh na trompaid ‘s airde fuaim,**

**Air neul ro ard ni fhoillseach fein,
Ard aingeal treun le trompaid mhoir ;
Is gairmidh air an t-saogh^l gu leir,
Iad a ghrad eiridh chum a mhoid :**

**“ O cluinnibhs’ uile chlann nan daoin,
Do thainig ceann an t-saogh^l gu beachd ;
Leumaibh ‘nar beatha sibhs ‘ta marbh,
Oir nis gu dearbh ‘ta Ios‘ air teachd.”**

**Seididh se le sgal co chruidh,
‘S gu ‘n cuir e sleibhte ‘s cuain nan ruith ;
Clisgidh na bhios marbh san uaigh,
Is na bhios beo le h-uamhunn crith.**

Le h-osaig dhoinionnaich a bheil,
 An saogh'l so reubaidh se gu garg,
 'S mar dhun an t-seangain dol na ghluais,
 Grad bruchdaidh 'n uaigh a nios a mairbh.

'N sin éruinnichidh gach cos is lamh,
 Chaidh chur san arach fad o cheil ;
 'S bidh farum mor a measg nan cnamh,
 Gach aon diu dol na aite-fein.

Mosglaidh na fireanaich an tus,
 Is duisgear iad gu leir o 'n suain,
 An anamaibh turlingidh o gloir,
 Ga 'n comhlachadh aig beul na h-uaigh.

Le aoibhneas togaidh iad an ceann,
 'Ta am am fuasglaidh orra dlu ;
 Is mar chraobh-mheas fo' iomlan blath,
 Ta dreach an Slanui' fhear 'nan gnuis :

Ta obair Spiorad naomh nan gras
 Air glanadh 'n naduir o 'n taobh steach :
 'S mar thrusgan glan 'ta umhlachd Chriosd,
 Ga 'n deanamh sgiamhach o 'n taobh 'mach.

Duisgear na h-aingidh suas 'n an deigh,
 Mar bheisdibh gairisneach as an t-slochd ;
 'S o ifriun thig an anama truagh ;
 Thoirt coinnibh uamhasach da 'n corp.

'N sin labhruidh 'n tanam bronach truagh,
 R'a choluiinn oilteil, uamhur, bbreun,
 " Mo' chlaoidh ! ciod uime dh' eirigh thu
 Thoirt peanas dubaitl oirn le cheil ?

“ O ! ‘n eigin domhsa dol aris,
 Am priosun neo-ghlan steach a‘d‘ chre ?
 Mo thruaighe mi, gu ‘n d‘ aontaich riamb,
 Le d‘ ana-mianna bruideil fein !

“ O ‘m faigh mi dealach‘ riut gu brath !
 No ‘n d‘ thig am bas am feasd a‘ d‘ choir !
 ‘N druigh teine air do chnamhaibh iairn !
 No dibh-fhearg Lhe an struidh i t-fheoil !”

Eiridh na righrin ‘s daoine mor,
 Gun smachd gun ordugh ann nan laimh ;
 ‘S cha naithin‘ear iad a measg an t-sluaidh,
 O ‘n duine thruagh bha ac na thraigheall.

‘S na daoine naibhreach leis nach b‘ shiu,
 Gu ‘n umhl.icheadh iad fein do Dhia ;
 O faic anis iad air an glun ;
 Ag deanamh urnuigh ris gach sliabh :

“ O chreagaibh tuitibh air ar ceann,
 Le sgairnich gharbh do chlochaibh cruaidh,
 Is sgriosaibh sinn a tir nam beo,
 A chum ‘s nach faic sinn gloir an Uain !”

Amach as uamhaidh gabhidh thriall
 An diabhal ‘s a chuid aingle fein,
 Ge cruaidh e ‘s eigin teachd an lathair,
 Ag slaoadh shlabhruidh as a dheigh.

‘N sin fasuidh rugha ann san speur
 Mar flair na maidne ‘g eiridh dearg ;
 Ag innseadh gu bheil losa fein,
 A teachd ua deidh le latha garbh :

Grad fhosgladh as a cheil na neoil,
 Mar dhoras seomair an ard Righ,
 Is foillsichear am Breitheamh mor,
 Le gloir is greadhnachas gun chrioch.

Tha 'm bogha-frois mun cuairt da cheann,
 'S mar thuil nan gleann tha fuaim a ghuth ;
 'S mar dhealaineach tha sealladh shul,
 Aig sputadh as na neullaibh tiugh.

A gbrian ard-locharan nan speur,
 Do ghloir a phearsa geillidh grad :
 An dealradh drillseach thig o ghuais,
 A solus muchaidh se air fad.

Cuiridh si uimpe culaidh bhroin,
 'S bidh ghealach mar gun doirt' or' fuil;
 Is crathar cumhachdan nan speur,
 A tilg nan reulta as am bun.

Bidh iad air uigh-deall ann san speur,
 Mar mheas air geig re h-anradh garbh ;
 Tuiteam mar bhraonaibh dh' uisge dlu,
 'S an gloir mar shuile duine mhairbh.

Air charabad teine suidhidh se,
 'S mun cuairt da beucaidh 'n tairneanach,
 Ag dol le ghairm gu crioch na neamh,
 'S ag reub nan neul gu doineannach.

O chuidhlibh charbaidh thig amach,
 Sruth mor do theine laist' le feirg ;
 Is sgaolidh 'n tuil ud air gach taobh,
 Ag cur an t-snogh' i na lasair dheirg.

Leaghuidh na Duile 'nuas le teas,
 Ceart mar a leaghas teine ceir :
 Na cnuic 's na sleibhte lasaidh suas,
 'S bidh teas-ghoil air a chuan gu leir.

Na beanntaidh iargolt nach d'thug seach,
 An storas riamh do neach d'an deoin,
 Ta iad gu fialuidh taosgadb 'mach,
 An ionmhas leaght' mar abhuinn mhoir.

Gach neach bha sgriobadh cruinn an oir,
 Le sannt, le dobheart, no le fail ;
 Lan chaisgibh 'nis bhur 'n iota mor,
 San nasguidh oluibh dheth o'n tuil.

O sibhse rinn bhur bun don t-saogh'!,
 Nach dig sibh 's caoinibh e gu geur,
 'N uair tha e gleacadh ris a bhas,
 Mar dhuine laidir dol don eug.

A chuisleadh chleachd bhi fallain fuer,
 Ri mireig uai'reach feadh nam gleann.
 'Ta teas a chleibh ga 'n smuidreadh suas,
 Le goilibh buaidhreis feadh nam beann.

Nach faic sibh chrith tha air mu'n cuairt,
 'S gach creag ag fuasgladh ann's gach sliabh
 Nach cluinn sibh osnaich throm a bhais,
 'S a chridhe sgaineadh stigh na chliabh.

An curtain gorm tha nunn o'n ghrein,
 'S mu'n cuairt don chruinne che mar chleoc,
 Crupaidh an lasair e r'a cheil,
 Mar mheilleig air na h-eibhle beo.

**Tha 'n t-aidheir ga thachd le neulla tiugh,
 'S an toit na meallaibh dubh dol suas ;
 'S an teine millteach sputadh 'mach,
 Na dhualaibh caisreagach mu'n cuairt.**

**Timchioll a chruine so gu leir,
 Borb-bheucaidh 'n tairneanach gu bras :
 'S bidh 'n lasair lomadh gloir nan speur,
 Mar fhalaigisg ris na sleibhte cas.**

**Is chum na doinionn atadh suas,
 O cheithir airdibh gluaisidh ghaoth ;
 Ga sgiurs' le neart nan aingle treun,
 Luathach an leir sgrios o gach taobh.**

**Ta obair na se laith' rinn Dia,
 Le lasair dhian ga chur na sgaoil ;
 Cia mor do shaoibhreas Righ na 'm feart,
 Nach iunndrain casgradh mwhile saogh'! !**

**'M feadh tha gach ni an glacaibh 'n eug
 'S a cruitheachd gu leir dol bun-oscionn,
 Teannaidh am Breitheamh oime dlu,
 A chum gach cuis a chur gu ceann.**

**'N sin gluaisidh se o aird nan speur,
 Air cathair a Mhordhachd fein a nuas,
 Le greadhnachas nach facas riamh,
 'S le Dhiadhachd sgeudaichte mun cuairt.**

**Ta mile tairneanach 'na laimh,
 A chum a naimhde sgrios am feirg,
 Is fonn-chrith orr' gu dol an greim,
 Mar choin air eill re h-am na seilg.**

Ta aingle gun aireamh ann na chuairt,
 Le 'n suilibh suidhicht' air an Righ,
 Chum ruith le ordughsan gun dail,
 'S na h-uile ait ga'n cur an gniomh.

O Iudas thig a nis a lathair,
 'S gach neach rinn braithreas riut a'd gniomb,
 An dream a dh'aichean creidimh Chriosd,
 No reic e air son ni nach b'fhiach,

A shluagh gun chiall thug mian don or,
 Roimh ghloir is aoibhneas flaitheas De,
 Bhur malairt ghorach faicibh nis,
 'S an sgrios a thugh sibh oiribh fein.

'S a mhuintir uaibhreach leis 'm bu nar,
 Gu 'n cluinnte crabhadh dha 'n ar teach ;
 Faicibh a ghloir 's na b' iongnadh leibh,
 Ged dhruid e sibh a' riogh'chd amach.

O Herod faic a nis an Righ,
 D' an d'thug thu spid is masladh mor,
 Ga sgeudachadh le trusgan ruagh,
 Mar shuaicneas sgallais air a ghloir.

Nach faic thu Breitheamh an t-saoghal gu leir
 'S mar eudach uime 'n lasair dheirg :
 Ag teachd thoirt duais do dhaoine coir,
 'S a sgrios luchd dobheit ann am feirg ?

Is thusa Philat tog do shuil,
 'S gu 'm faic thu nis' a mugha mor ;
 An creid thu gur e sud an Ti
 'r rinn thu dhiteadh air do mhod ?

An creid thu gur e sud an ceann,
 Mun d' iath gu teann an sgitheach geur ?
 Na idir gur i sud a ghnuis,
 Air thilg na h-Iudhaich sileadh breun !

'M bu leor gur theich a ghrian air cul,
 Ag diultadh fiadhnuis thoirt do'n gniomh ?
 Ciod uim' nach d'fhuair a chrutbeachd bas,
 'N uair cheusadh air a chrann a TRIATH ?

Cuiridh se aingle 'mach gach taobbh,
 Chum ceithir ghaothaibh 'n domhain mhoir,
 A chuaireachadh gach aon don t-sluagh,
 A steach gu luath s d'hionnsuidh mhoid.

Gach neach a dh' aitich coluinn riamh,
 O'n ear 's iar tha nise teachd,
 Mar scaoth do bheachaibh tighin mu gheig,
 An deibh dhoibh eiridh 'mach o'n sceap.

'N sin togaidh aingeal gloirmhor suas,
 Bratach Chriosd da'n suaicneas fuil ;
 A chruinneachadh na ghluais sa choir.
 'S da fhulangas rinn doigh is bun.

Do m'ionnsuidh cruinnichibh mo naoimh,
 Is tionailibh gach aon do'n dream,
 A rinn gu dileas is gu dlu,
 Le creideamh 's umhlachd ceangal leam.

'N sin tionsgnaidh 'm Breith' air cuis an la
 Do chum a naimhde chur fo bhinn,
 Is fosglaidh se na leabhr'ain suas,
 Far am bheil peacadh 'n t-sluaign air chuimhn'

Fosglaidh se 'n eridhe mar an ceudn',
Air doigh 's gur leir don uile neach,
Gach uamharrachd bha gabhail tamh,
Air feadh an arois ud a steach :

'N uair chi'd an sealladh so dhiubh fein,
 Is dearbh gur ler dhoibh ceartas De ;
 'S bidh 'n gruaidh a leaghadh as le nair
 Nach luga cradh na teine dian.

Togaidh an trompaid 'risd a suaim,
 Na labhradh is na gluaiseadh neach ;
 Air chor gu'n cluinn gach beag is mor,
 A bhreith thig air gach seort' amach.

" A dhaoine sanntach threig a choir,
 'S a leag bhur dochas ann bhur toic,
 'S a ghlaibh gu teann bhur eridhe suas,
 'S a dhruid bhur cluas re glaodh nam bochd :

" An lomnochd cha do dhion o'n fhuachd,
 'S don ocrach thruagh cha d'thug sibh biadh,
 Ged lion mi fein bhur cisde do lon,
 'S bhur treuda' chur a moid gach bliadh.

" Ni bheil sibh iomchuidh air mo riogh'ehd,
 As eugmhais firinn, ioehd, is graidh :
 'S o reub sibh m'iomhadh dhibh gu leir,
 Agraibh sibh fein 'nar sgrios gu brath.

" I sibhs' bha guidheachan gu dian,
 Gu'n glacadh 'n Diabh'l bhur 'n anam fein :
 S mitheich bhur n'urnuigh fhreagradh dhuibh,
 S na h-abraibh chaoidh', Gur cruaidh am binn.

“ Is sibhs’ a·rion bhur teanga‘ fein,
 A gheurachadh chum uile mar scian,
 Le tuaileas, culchainnt, agus breug,
 ‘S le blaisbheum tabhairt beum do Dhia.

“ A nathraiche millteach ‘s oillteil greann,
 Cha bhinn leam ceol bhur srannruich ard,
 ‘S cha ‘n eisd o‘r teangaidh ghobhlaich cliu
 Le druchd a phuiseinn air a barr.

“ Is sibhs‘ thug fuath do m‘ orduigh naomb,
 Is leis nach b‘ionmhuinn caomh mo theach ;
 Leis am bu bhliadhna suidhe uair,
 Am aros tabhairt cluais do m‘ reachd.

Cionnas a mhéalas sibh gu brath
 A‘m‘ sheirbhis sabaid shiorruidh bhuan,
 Na cionnas bheir bhur n‘ anam gradh,
 Don ni da’n d‘thug bhur nadur fuath ?

“ Luchd miruin agus farmaid mhoir
 Da’n doruinn iomlan sonas chaich
 Le doilgrios geur a cnamh bhur teang‘
 Mu aon neach oirbh fein bheir barr :

“ Cionnas a dh‘ fheudas sibh gu brath
 Lan shonas aiteach ann an gloir ;
 Far am faic sibh millte dream,
 Ga’n ardach os bhur ceann gu mor ?

“ Am fad ‘s bu ler dhuibh feadh mo riogh‘chd,
 Neach b‘ airde inbhe na sibh fein ;
 Nach fadadh mirun ‘s farmad cuirt,
 Tein‘ ifrin doibh am flaitheas De ?

“ Is sibhs’ ann slighe na neoghloin għluais,
 ‘S gu sonraicht’ thruaill an leaba phosd ;
 Gach neach a thug do ‘m naomhachd fuath,
 Ga’n tabhairt suas gu toil na feol :

“ Mar b’ ionmuuinn leibh bhi losgadħ ‘n teas
 Bhur n-uabhair dheasuich mi dhuibh fearg,
 Leabuidh theth ann luidh sibh sios,
 Am brachaibh-lin do lasair dbeirg :

“ Ged bheirinn sibh gu rioghachd mo ghloir,
 Mar mhuxaibh steach gu seomar Righ ;
 Bhur nadur neogħlan bhiodh ga chradh,
 Le’t miannaibh basuchadh chion bidh.

“ Gach neach tha iomchuidh air mo riogh’ċbd,
 Teannuibh sibisce chum mo dheiis,
 Is cruinnichibh seachad chum mo chli,
 A chrionach o na crannaibh meas.”

‘N sin tearbainidh se chum gach taobh,
 Na caoraich o na gabhruiibh lom ;
 Ceart mar ni’m buachaille an treud,
 ‘N uair chairteachais e spreidh air tom.

‘N sin labhruidh se ri luchd a dheiis,
 “ Sibhs’ ta deaswicht le mo għras,
 Thigibb, sealbhuiebibb an Rioghachd,
 Nach faic a sonas erioch gu brath.

“ Do spealg mi ‘n geat bha oirbhse duinnt,
 Le m’ umhlachd ‘s m’ fħulangas ro-għeuer :
 ‘S dh’ fliegħ għan t-sleħħ gu farsuing suas,
 Am leath-taobh doras nuadħ dhuibh fejn.

“ Chum craoibh na beath’ ta ‘m Parrais De,
 Le h-eibhneas teannaibh steach do coir :
 ‘S a fearta iongantach gu leir,
 Dearbha’ bhur nuile chreuchd ‘s bhur leon.

“ An claidheamh bha ruisgte laist’ ga dion,
 O laimh ar sinnisir Adhamh ‘s Eubh,
 Do rinn mi truaill dhe m’ chridhe dha,
 ‘S a lasair bhath mi le m’ shuil fein.

“ Fuidh dorsaich urair suidhibh sios,
 Nach searg ‘s nach erion am feasd a blath ;
 ‘S mar smecoraichibh a measg na geug,
 Chum molaidh gleusaibh binn bhur cail.

“ Le a maise sasuichibh bhur suil,
 Is oirbh fuidh sgail cha druigh an teas,
 O a duillich churaidh oluibh slaint;
 Is bithibh neo-bhasmhòr le a meas.

“ Gach uile mheas tha ‘m Parrais De,
 Ta nis gu leir neo-thoirmisgt’ dhuibh ;
 Ithibh gun eagal o gach geig,
 A nathair nimh cha teum a choidhech.

“ Is uile mhiann bhur n-anama fein,
 Lan shasuichibh gu leir ann Dia,
 Tobar na firinn, iochd, is graidh,
 A mhaireas lan gu cian na ‘n cian.

“ Mor-iannleachd iongantach na slaint,
 Sior rannsnichibh air aird ‘s air leud,
 ‘S feadh oibreiche mo rioghachd mhoir,
 Bhur n-eolas miannach cuirbh’ meud.

“Bhur n-aoibhneas, mais, bhur tuig’s ‘s bhur gradh,
 Bitheadh gu siorruidh fas ni ‘s mo :
 ‘S ni ‘n-coinnich sibh aon ni gu brath,
 Bheir air bhur n-anam cradh no león.

“ Cha n-fhacadh suil, ‘s cha chuladh cluas,
 Na thaisg mi suas do shonas duibh,
 Imichibh, ‘s biodh bhur dearbheachd fein,
 Sior-innseadh sgeul duibh air a chaoidch.”

Ach ris a mhuinnitir th’ar a chli,
 Labbruidh se ‘na dhioghaltaς cruaidh,
 “ A chuideachd nach d’tug gradh do Dhia,
 A chum an diabhail siubhlaibh uam.

“ ’S mo mhalluchd maille ribh gu brath,
 A chum bhur cradh ‘s bhur cur gu pian :
 Gluaisibh chum an teine mboir,
 Dar rosadh ann gu cian nan cian.”

Mar a sgain an talamh as a cheil,
 ‘N uair ghabh e teaghlaich Chorah steach,
 Ceart laimh riu fosglaidh ‘n uamh a beul,
 ‘S i miananaich air son a creich.

Is mar a shluig mhuc-mbara mhor,
 Ionas ‘n uair chaidh thilgeadh ‘mach,
 Ni slugan dubh an dara bais,
 A charabad iathadbh umpa steach.

San uamhaidh taobhaidh iad re cheil
 A gbluais nam beatha gu h-eucorach :
 Luchd mionn’ is mortaidh ‘s fia’nais bbreig ;
 Luchd meisg is reibiunn ‘s adhaltranais.

Mar chualaig dhris an ceangal teann,
Ann slabhruidh tha gach dream leo fein :
‘S an comunn chleachd bhi ‘n caidreamh dilu,
Mar bhioraibh ruiste dol nan cre.

Mar leomhan garg fuidh chuibhreach cruidh
Le thoscaibh reubadh suas a ghlaist :
An slabhruidh cagnuidh iad gu dian,
‘S gu brath cha ghearr am fiacla phrais.

Bidh iad gu siorruidh ‘n glacaibh bhais
 ‘San cridhe ga fhasgadh asd’ le bron,
 Ceangailt’ air cuan do phronnasc laisd’
 ‘S a dheatach uaine tachd’ an sron.

Mar spairneig fuaithe ris an sceir,
Tha iad air creugaibh goileach teann :
Is dibh-fheirg Dhe a seideadh chuain,
Na thonnaibh buaidhreis thair an ceann.

‘N uair dhuineas codal cruidh an stail.
 Teas feirg ‘s an-dochas duisgidh iad ;
 A chnuimh nach basuich ‘s eibhle beo,
 Ag cur an doruinn shiorruidh ‘meud.

Air ifrinne ‘n uair a gheibh iad scalbh,
 ‘S lan-dhearbha co ga ‘n toir iad cis,
 Feudidh sinn an gearan truagh,
 Chur ann ‘s na briathraibh cruidh so sios,

“ O staid na neo-ni ‘n robb mi ‘m thamb,
 Ciod uime dh’arduch Dia mo cheann !
 Mo mhile malluchd aig an la
 ‘N do ghabh mo mhathair mi na broin.

“ Ciod uime shuair mi tuigse riamh ?
 No ciall is reusan chum mo sdiur ?
 Ciod nim’ nach d’rinn thu cuileag dhiom ?
 No durrag dhiblidh ann san uir ? ”

“ Am mair mi ‘n so gu saogh’l nan saogh’l !
 ‘N dig erioch na caochladh orm gu brath
 Am bheil mi nis san t-siorruidbeachd bhua
 ‘A snamh a chuain ata gun traigh ! ”

“ Ged aiream nile resulta neamh,
 Gach feur is duillich riamh a dh’fhas,
 Ma’ ris gach braon ata sa chuan,
 ‘S gach gaineamh chuairticheas an traigh.

“ Ged chuiream mile bliadhna seach,
 As leth gach aon diubh sud gu leir,
 Cha d’imthich seach don t-siorruidbeachd mhór,
 Ach mar gu ‘n toisicheadh i ‘n de.

“ Ach O ! ‘n do theirig trocair Dia !
 ‘S am pian e mi gu saogh’l nan saogh’l !
 Mo shlabhruidh ‘n lasuich e gu brath !
 No glas mo lambh an dean e sgaoil ! ”

“ ’M bi ‘m beul a dh’orduich Dia chum sein
 Air feadh gach linn a chliu gun sgios,
 Mar bhlagan-seididh fadadh suas
 Na lasraich uain ann ifrinn shios ! ”

“ Ged chaidh mo thruaighe thair mo neart
 Gu deimhin fein is ceart mo bhinn ;
 Ach c’fhad bhios mi ‘n so gam chradh,
 Mu’m bi cheartas saitheach dhiom ! ”

“ No ‘m bi thu dio’lte dhiom gu brath
 ‘ N deach lagh an naduir chuir air cul?
 Mo thruaighe mi ! ‘ne so am bas
 A bhagair thu air Adhamh ‘n tus ?

“ Air sga do dhio’ltas ‘m bi thu sniomh
 Snathain mo bheath’ gu siorruidh caol ?
 Nach leor bhi mile bliadh gam losg’
 As leth gach lochd rinn mi ‘s t-saogh’?

“ Ged lean do dhio’ltas mi gu m’ chul,
 Cha ‘n arduich e do chliu a Dhe,
 ‘S chan fhiu do d’ Mhordhachd t-fhearg a chood,
 Air comphartha so bochd rium fein.

“ O Dhia ! nachs grios thu mi gu tur ?
 ‘S le ‘d chumachd cuir air m’ anam orioch,
 ‘S gu staid na neo-ni tilg mi uait,
 Far nach ‘eil fulang, smuain, no gniomb.

“ Ach O ! se so mo thoillteas fein
 I ni bheil eu-coir bunntain rium ;
 Oir dhiult mi taigse shaor do Chriosd,
 ‘S nior ghabh mi da fhuil phriseil suim.

“ Mo chognis ditidh mi gu brath,
 An fhia’ nais bha ga ‘m chaineadh riamb ;
 An-iochd no eu-coir ann mo bhas,
 Cha leig i charamh ‘m feasd air Dia.

“ Do thilg mi aitheanta air mo chul,
 Is rith mi dathrachdach gum sgrios,
 Is fhia’ nais fein ‘a m’ chridhe mhuch,
 Ag druid mo shuile roimh mo leas.

“ Cia meud an diogh’! tas tha dhomh’ dual
 As leth mo pheacaidh uamhor dan !
 Am peac’ thug du’lan do fhuil Chriosd,
 ‘S a dh’fhas gun eiseachd briogh a bhais.”

“ Gidheadh nach ‘eil do Bhuaidhean fein
 Neo-chriochanach gu leir o-chian ?
 ‘S an d’toir mo chionnt air iochd, ‘s air gradh,
 Gu’m fas iad criochanaicht ann Dia ?

“ Bheil comas duit mo thilgeadh uait
 Far nach cluinn do chluas mo screid ?
 ‘M bheil dorchadas ann ifrinn fein
 Far nach leir do Dhia mo staid ?

“ Ann d’ aoibhneas ionlan, ‘n eisd do chluas
 Re creutair truagh a rinn do lamh,
 Ag eigheach, *Athair!* gabh dhiom truas,
 ‘S leig fuarach do ghoill-eas mo chnamh ?

“ Eisd o mo Dhia ! mo thagradh bochd,
 ‘S gach osna ghoirt ‘ta teachd a ‘m chliabb,
 ‘S aon athchuinge do iarram ort,
 Taireis gach lochd a rinn mi riabh :

“ ’N uair ghuileas mi deich mile bliadhnu’
 San lasair dhian so fein gam chradh,
 ‘N uair sgitheas deamhain bhi gam phian,
 O deonuich Dhia gu’m faidh mi bas !

“ Ge truag mo ghuidhie cha’n eisder e
 Is fois na fedh cha’n fhaidh mi chaoidh’
 Ach beatba neo-bhasmhòr teachd as ur
 Gu’m neartych’ gbiulan tuille claoi.”

**Ach stad mo Rann is pill air t'ais
 O shlochd na casgraidd dhein a nios,
 Is feuch ciounas a bheir thu seol
 Do 'n dream tha beo nach d'theid iad sios.**

**A leughadair a bheil e fior,
 Na chuir mi cheana sios am Dhan ?
 Ma se 's gu bléileil thig 's lub do ghlun
 Le urnuigh 's aithreachas gun dail :**

**A dh' ionnsuidh Iosa teich gu luath,
 Ag gabhail grain is fuath do d' pheac',
 Le creideamh fior thoir umhlachd dha,
 Ann uile aitheanta naomh a reachd.**

**Gabh rís 'na oifigibh gu leír,
 'S re h-aon diubh na cuir fein do chul ;
 Mar Fhaidh, mar Shagart, is mar Righ,
 Chum slainte, didean, agus iuil.**

**Biodh eisiomplair am beachd do shul,
 Chum d' uile ghluaasachd sdiur da reir,
 'S gach meadhon dh' orduiach e chum slaint
 Bi fein gan gnathueadh gu leir.**

**As fhireantachd dean bun a mhain ;
 'S na taic gu brath re d' thoillteas fein :
 'S ma's aill leat eifeachd bhi na ghras,
 Na h-alltrum peacadh daimh a' d' chre.**

**Mar sin ged tha do chionta mor,
 Chum gloir do Thighearn saorar thu,
 Is chum do shonas siorrhuidh fein,
 Air feadh gach re aig seinn a chliu.**

BRUADAR.

AIR bhith dhomhsa ann am shuain
Re bruadar diomhain mar tha cach,
Bhi glacadh sonais o gach ni;
Is e gam dhibreadh ann's gach ait.

Air leam gun d'thainig neach am choir,
'S gu'n dubh'rt e riom, "Gur gorach mi,
Bhi smuainteach greim a ghleidh' don ghaoith,
No fos gun lion an saogh'l mo chri'.

Is diambain duit bli 'g iarruidh saimh,
'N aon ni' no'n ait air bith fuidh 'n ghrein;
Cha chlos do d' chorp an taobh so 'n uaigh,
No d' anam 'n taobh so shuaimhneas De.

"'N tra dh'ith Adhamh 'meas an tus,
Am peacadh dhruigh e air gach ni;
Lion e na h-uile ni le saothair,
Is dh'fbag e 'n saogh'l na bhriste cri'.

"Air sonas anma chaill e choir,
Ma' ris gach solas bha'nu sa gharr:
O sin ta shliochd nan deoraibh truagh;
Mar uain a mearachd air a mhathair.

"Re melich chruaidh ta'd ruith gach ni,
Ann duil gu 'm faigh an intinn clos:
Ach dhoibh ta 'n saogh'l gun iochd no trua,
Mar mhuime choimhich fhuair gun tlus.

“ Mar sin tha iad gun shois no tamb,
 Ga ‘n saruch’ glacadh faileas blireig ;
 ‘S ag deol toil-inntin o gach ni,
 Is iad mar chiocha seasg nam beul.

“ Bidh teanndachd eigin ort am feasd,
 ‘S do dhochas faicsin fuasgladh d‘fheum,
 An comhnuidh dhuit mar fhad do laimh ;
 Ach gu brath cha’n fhaigh dheth greim.

“ Cha teagaisg deuchain ‘s dearbha thu,
 O dhuil is earbsa chuir sa bhreig,
 A rinn do mhealladh mile uair,
 ‘S co-fhada uait an diu sa de.

“ An ni bu mho da’n d‘thug thu miann,
 Nach d‘fhag a mhealltuinn riamb e searbh ?
 Tha tuille sonais ann an duil,
 Na tha ‘n crun le bhi na shealbh.

“ Ceart mar an ros ata sa gharr’,
 Searguidh bhlath ‘n uair theid a bbnain :
 Mun gnann a ghilacás tu e d‘laimh,
 Treigidh aille e ‘sa shnuadh.

“ Ni bheil neach o thrioblaid saor,
 Am measg a chinneadh daon‘ air fad,
 ‘S co lionmhor osna aig an Righ,
 Is aig an neach is isle staid.

“ Ta smudan fein as ceann gach foid
 Is doruinn ceangailt’ ris gach maith
 Than’n ros a fas air drisibh geur
 ‘S an taic’ a cheil tha mbil san gath.

“ Ged fhaic thu neach ann saibhreas mor
 Na meas a sholas bhi thair each :
 An tobar ‘s gloine chi do shuil,
 Tha ghruid na iochdar gabbail tamb ;

“ ’S mu chuireas d‘ anail e na glluais,
 Le tarruing chabhaig suas a‘ d‘ bheul,
 Duisgidh ‘n ruaghan dearg a nios,
 ‘S le gaineamh lionaidh se do dheud.

“ ’S ged fhaic thu neach ann inbhe ard,
 Tha e mar nead am barr na craoibh ;
 Gach stoirm a bagradh thilgeadh nuas,
 Is e air luasgadh leis gach gaoith.

“ An neach is fearr tha ‘n saogh’l a riar,
 Tha fiaradh eigin ann na staid,
 Nach dean a sheoltachd is a stri,
 Am feast a dhireachadh air fad.

“ Mar bhata‘ fiar an aghuidh cheil,
 Ata o’shuidheach‘ fein doth-chur ;
 A reir mar dhireas tu a bharr,
 ‘S co-chinneach ni thu cam a bhun.

“ Na h-Iudhaich thionail beag no mor,
 Don Mhanna dhoirteadh orra ‘nuas ;
 ‘N uair chuir gach neach a chuid sa chlar,
 Cha robh air barr no aon ni uaith ;

“ Mar sin ata gach sonas saogh’lt,
 Ata thu faotainn ann a d‘ laimh,
 Fa chomhair saibhreas, ‘s inbhe cuart
 Tha caitheambh, curam, agus cradh.

“ Ged charn thu or a d’ shlige suas
 Fa chomhair fasuidh ‘n luath da reir
 Is go do chuir thu innte riogh’chd
 A mheidh cha dirich i na deigh.

“ Tha cuibhrinn iomchuidh aig gach neach,
 ‘S ged tha thu meas gur tuille b’ fhearr ;
 Cha d’ thoir an t-anabarr tha’nn a sud,
 Am feasd an cudthrom as a chradh.

“ O iomluain d’ inntin tha do phian ;
 Aig diultadh ‘n diu na dhiarr thu ‘n de :
 Cha chomasach an saogh’l do riar,
 Le d’ ana-mianna ‘n aghaidh cheil,

“ Na ‘m faidheadh toil na feol a run,
 Da mianna bruidail dhiarradh sath ;
 Flaitheas a b’ aird cha’n iarradh i,
 Na annta sud bhi siorruidh snamh.

Ach ged a b’ ionmuinn leis an fheoil,
 Air talamh comhnuchadh gach re :
 Bhiodh duthrachd ‘d arda agus d’ uaill,
 Co arda shuas re cathair De.

Ach nam b’ aill leat sonas buan,
 Do shlighe tabhair suas do Dhia,
 Le duthrachd, creideamh, agus gradb,
 Is sasuichidh e d’ uile mbiann.

“ Tha ‘n evideachd sud gach ni san t-saogh’l,
 Tha ‘n comas daoine shealbach’ fior ;
 Biadh, is eudaech, agus slaint,
 Is saorsa, cairdeas, agus, sith.”

Ann sin do mhosgail as mo shuain,
 Is dh'fhag mo Bhruadar mi air fad :
 'S do leig mi dhiom bhi ruith gach sgail,
 Is dh'has mi toilicht le mo staid.

AN GAISGEACH.

CHA bu ghaisgeach Alastair mor,
 Na Cesar thug an Roimh gu geill ;
 Oir ged a thug iad buaidh air each,
 Dh' shan iad nau traill' da miannaibh fein.

Cha ghaosg an ni bhi liodaird dhaoin,
 'S cha chliu bhi ann an caonraig tric :
 Cha 'n uaisle inntin ardan borb,
 'S cha treubhantas bhi garg gun iochd.

Ach 's gaisgeach esan a bheir buaidh
 Air eagal beatha, 's uamhunn bais,
 'S a chomhluicheas le misneach cri',
 Na h-uile ni ata dba 'n dan.

Le gealtachd cionnt, cha teich air cul
 'S an am an duisg a choguis fein,
 A tagradh eisdidh se gu ciuin,
 'S an ceartas duinidh se a bheul.

'S e 'n gaiseach esan bheir fuidh chis,
 A thoil chum striochd do reusan ceart,
 'S a smuaintidh ceannairceach gu leir,
 Bhi 'n ordugh geilleachdain da smachd.

'A mhianna bruidail saltruidh sios,
 'S mar bhuill a chuirp fuidh chis ataid,
 'S cha 'n irislich e fein da 'n riar,
 O nach gu riaghladh rugadh iad.

San oidhche 'n uair luidheas e chum suain,
 Bidh shubhailcean mu'n cuairt da fein,
 Mar shaighdearainn an tiomchioll Righ,
 Ga dhinean o gach namhaid treun.

'S a mhaduin 'n uair a dheireas suas,
 Cruinnichidh smuainteadh as gach ait,
 'S e fein nan ceann mar chaipitin seolt,
 Ga 'n suidheach ann an ordugh blair :

Chum cogadh 'n aghuidh miann na feol,
 Gach bochduinn, 's doruinn 'ta san t-saogh'l,
 Gach ribeadh is gach inntleachd bais,
 Ta 'n deamhan gnathach 'n aghaidh dhaoin.

Ta inntinn daingion mar a chreug,
 Cha charuich eagal e no fiamh :
 Ta shuilean furachar is geur,
 Is leir dha 'n dubhan troi' 'n a bhiadh.

Gu diamhain nochduidh 'n saogh'l a ghloir.
 Geach or is inbhe ata ann ;
 Ta saibhreas aig co paitl na chri,
 'S gur truagh leis Righ is crun mu cheann.

Is ge do sgaoil an striopach lion,
 Gu ghlac' le inntleachdaibh a mais;
 Cha druidh air dealanach a sul,
 'S cha leagh i run le miannaibh laist.

A namh cha choisín air gu brath,
 Ged fhaigh e saruchadh re h-uair;
 'S e neart 's a shlainte cridhe bruit,
 Is air a ghluinibh bheir buaidh.

'S i 'n fhirinn għlan is clogaid da,
 Is gras a chreideimh aig mar sgiath;
 'S e'n scriobtuir naomh a chlaidheamh geur
 'S a mhisneach ta gu leir ann Dia.

Ta siothchaint aig 'na innenn fein,
 'S a choguis reidh ris ann 's gach ni;
 Ta saibbreas aig nach leir do dhaoin,
 Is air nach cuir an saogh'l so crioch.

Ri miodal tla cha 'n eisd a chluas,
 Is sgainnil għrannd cha bhuaire a shith,
 Cha ghabb e eagħal a' droch sgeul,
 Is tuaileas breig cha lot a chri'.

'O m' anam ! duisg is deasiuch d' airm,
 'S gabh farmad ris a ghaisgeach threun,
 Is d' anamianna cuir fuidh chis,
 Chum riogh'chd a cheannsach annad fein.

Biodh d' inntin ard oscionn nan speur,
 Cha 'n 'eil fuidh 'n ghreib aħħi porsan truagh ;
 Mar tholman uire faic an saogh'l,
 Is daoin' mar sheangain air mu 'n euairt :

A nunn 's a nall gun fhois gun tamh
 Ag cruinneach as għach ait da 'n cisid
 Gu lionmhor marcachd thair a cheil
 'S a trod gu geur mu bhioran brist.

'N uair chi thu 'n sealladh so don t-sluagh
 Do smaaintidh cruinнич riut gu leir,
 A shealbhach saibhreas, sonas, 's sith,
 Air nach d' thig crioch a' d' anam fein.

AN CLAIGEAN.

'S mi 'm shuigh aig an uaigh,
 Aig amharc mu bruaich,
 Feuch Clraiginn gun snuagh air lar ;
 Do thog mi e suas,
 Ag tiomach gu truagh,
 Ga thionndadh mu 'n cuairt am laimh.

Gun aille gun dreach.
 Gun aithne gun bheachd ;
 Air duine theid seach na dhail :
 Gun fhiacal na dhead,
 No teanga na bheul,
 No slugan a ghleusas cail.

Gun ruiteag na ghruidh,
 'S e ruisgte gun ghrugag ;
 Gun eisdeachd na chluais do m' dhan
 Gun anail na shroin,
 No aile do'n fhoid,
 Ach lag far 'm bu choir bhi ard.

Gun dealradh na shuil,
 No rosg uimpe dun,

No fradharc ri h-iul mar b' abh'sd
 Ach durroga crom,
 A chleachid bhi san tom,
 Air claodhach' da tholl nan ait.

Tha n' teanachain bha 'd chul,
 Air tionndadh gu smur,
 Gun tionnsgal no surd air d'fheum :
 Gun smuainteach a' d' dhail,
 Mu philleadh gu brath,
 A cheartach' na dh'fhag thu 'd dheidh.

Cha 'n innis do ghuais,
 A nise cia thu,
 Ma's righ no ma's diubhc thu fein :
 'S ionann Alastair mor,
 Is traillie dbith loin,
 A dh'eug air an otrach bhreun.

Fhir dheanamh na h-uaigh,
 Nach cogair thu'm chluais,
 Co 'n clraigionn so fhuair mi 'm laimh ?
 'S gu 'n cuirinn ris ceisd,
 Mu ghna mu 'n do theasd ;
 Gar am freagair e'm feasd mo dhan.

'M bu mhaighdionn deas thu,
 Bha sgiamhach a' d' ghuais,
 'S deadh shuidheach a' d' shuil da reir ?
 Le d' mhaise mar lion,
 A ribeadh mu chri,
 Gach ogainich chiodh thu fein.

Tha nise gach agh,
 Bha coisinn duit graidh,
 Air tionndadh gu grain gach neach :
 Marbhase air an uaigh,
 A chreach thu do'n bhuaidh,
 Bha ceangailt' re snuadh do dhreach.

No 'm breitheamh ceart thu,
 Le tuigs' agus iul,
 Bha reiteach gach cuis d'on t-sluagh ;
 Gun aomadh le pairt',
 Ach dite gu bas,
 Na h-eucoir bha daicheil cruaidh ?

No 'n do reic thu a choir,
 Air ghlacaid do'n or,
 O 'n dream ga 'n robh storas pait ?
 Is bochdan an t-sluaign,
 Fuidh fhoirneart ro chruaidh,
 Aig fulang le cruas na h-aire.

'S mur robh thusa fior,
 Ann 'd oifig am binn,
 'S gun d'rinn thu an direach fiar :
 'S eo chinnteach an ni,
 'N uair thainig do chrioch,
 Gu 'n deachaidh do dhit' le Dia.

No 'n robh thu a d' leigh,
 Aig leigheas nan creuchd,
 'S a deanamh gach eugeail slan ?
 A' d' ioc-shlaintibh mor,

Aig deanamh do bhosd,
Gu 'n dibreadh tu choir o'n bhas ?

Mo thruaighe gun threig,
Do leigheas thu fein,
'N uair bha thu fuidh eugeail chruaidh ;
Gun fhoghadh gun sta,
Am purgaid no 'm plasd,
Gud chumail aon tra o'n uaigh.

No 'n seagalair thu,
A choisinn mor-chliu,
Le d' sheoltachd a sdiu'radh aim ?
Air naimhde toirt buaidh,
Ga 'n cur ann san ruaig,
'S ga 'm fagail nan cruachaibh marbh :

'N robh do chlaidheamh gun bheart,
No 'n 'd fhag thu do neart,
'N uair choinnich thu feachd na h-uaigh,
'N uair b' eigin duit geill,
A dhaindeoin do dheud,
Do db' armaitt' a bheistidh truagh ?

Tha na durraig gu treun,
Re d' cholinn cur seisd,
'S ag coisne' ort feisd gach la :
Is clraig do chinn,
Na ghearasdan dion,
Aig daolagaibh diblidh an tamh :

Pairt claodhach' do dheud,
A steach ann a' d' bheul'

‘S cuid eile aig reub do chluas ;
Dream eile nan scud,
Tigh’nn amach air do shuil,
A spuinneadh ‘s a rusg do ghruaidh.

No m’ fear thu bha poit.
Gu tric a stigh osd,
‘S tu eridheil ag ol nan dram ?
Nach iarradh dhuit fein,
Do fhlaitheanas De,
Ach beirm a bhi ‘g eiridh a‘d’ cheann ?

Nach iarradh tu cheol,
Ach mionna mu’n bhord,
Is feuchain co ‘n dorn bu chruaidh :
Mar bho no mar each,
Gun tuigse gun bheachd,
‘S tu bruchdadh sa sceith mu’n chuaich ?

Na ‘n duin’ thu gha gluas‘d,
Gu cionalta suaire,
Gu measaradh stuam mu d’ bhord ;
Le miannaibh do chre,
Fuidh chuibhreachadh geur,
‘N am suidhe gu feisd ‘s gu sogh ?

No ‘n geocaire mor,
Bha gionach air lon,
Mar choin ann am feolach dearg ;
Ag toileach’ do miann,
Bha duilich a riар,
‘S tu geilleadh mar dhia do d’ bholg ?

Tha nise do bhru,
Da 'n robh thu a lub,
Do ghaineamh 's do uir gle lan :
 'S do dheudadh air glas,
Mu d' theangaidh gun bhlas,
 Fuidh gheimhlichibh prais a bhais.

No morair ro mhor,
A thachair am dhorn,
 Neach aig an robh coir air tir ;
 Bha iochdmhar re bochd,
A clutchach nan nochd,
 Reir pailteas a thoic 's a nith ?

No 'n robh thu ro chruaidh,
A fionnadh do thuath,
 'S a tanach an gruaidh le mal ;
Le h-agartas geur
A glacadh an spreidh
 'S am bochduinn ag eimbeach dail ?

Gun chridh' aig na daoin,
 Bha'r lomadh le h-aois,
 Le 'n clraiginnibh maola truagh ;
 Bhi seasamh a' d' choir,
 Gun bhoineid nan dorn
 Ge 'd tholladh gaoth reot an eluas :

Tha nise do thrail,
 Gun urram a' d' dbail,
 Gun ghearsam' gun mhal' gun mhod ;
 Mor-mholadh do'n bhas,

A chasgair thu tra,
‘S nach d’ fhuiling do straic fuidh ‘n fhoid.

No ‘m ministeir thu,
Bha tagradh gu dlu,
Ri pobull ann ughdasas De;
Ga ‘m pilleadh air ais,
Bha ‘g imeachd gu bras,
Gu h-ifrinn na casgradh dhein ?

No ‘n robh thu gun sgoinn,
Mar mhuime mu ‘chloinn,
Gun churam a h-oighreachd Dhe ;
Na ‘m faigheadh tu ‘n rusg,
Bha comadh co dhiu,
Ma ‘n t-sionnach bhi stiubhradh an treud ;
Leam ‘s einnteach gun d’fhuair,
Do dheanadas duais,
‘N uair rainig thu ‘m Buachaille mor :
‘N uair chuairtich aibh bas,
A steach thu na laith’r,
Thoirt cunnas a d’ thaluinn do.

No ‘n ceann thu bha lan,
Do dh’ inntleachdaibh bais,
Gu seolta ga ‘n tadh’ r’ a cheil ;
Ga’n cuir ann an gniomb,
Gun umhail gun fhiamhl,
A freagradh do’ Dhia nan deigh ?

‘N robh teangadh nam breug,
Gun chuibhreach fuidh d’ dheud,

A tog'ail droch sgeul air cach ;
 Gath puisein do bheil,
 Mar naithir a teum,
 'S a lotadh nan ceud gach la ?

Tha i nise na tamh,
 Fuidb cheangal a bhais,
 Gun sgainil o plaigh na duth'ch :
 Is durraga grannd,
 Air lobhtha na h-ait,
 An deidh dhoibh a cnamh gu cul.

'S mu lean thu do ghnath,
 Gu leaba do bhas,
 Gun tionndadh na thra re coir :
 Car tamull na h-uair,
 Dean flaitheas do'n uaigh,
 Gus an gairmear thu suas gu mod :

Mar losgann dubh grannd,
 Aig imeart a smag,
 Gu 'n eirich thu 'n ard o'n t-slochd ;
 Thoirt coinneamh do Chriosd,
 "Na thigheachd airs,"
 A dh' fhaotuinn lan diol a' d' olc.

'N uair theid thu fa bhinn,
 Ni cheartas do dhit' ;
 Ga d' fhogradh gu siorruidh uaidh ;
 Gu lasair gu d' phian,
 Chaidh dheasach 'do'n Diabh'l,
 'Sa mhalluchd gu dian ga d' ruag.

'N sin cruidhichidh Dia
 Do chnaimhean mar iar'n.
 'Is d' fheithean mar iallaibh prais ;
 Is teannaichidh d' fheoil,
 Mar innein nan ord,
 Nach cnamh i le moid an teas.

No 'n ceann thu 'n robh ciall,
 Is eolas air Dia,
 'S gun d' rinn thu a riar sa choir :
 Ged tha thu 'n diu ruisgt',
 Gun aithne' gun iul,
 Gun teanga' gun suil' gun sron.

Gabh misneach san uaigh,
 Oir eiridh tu suas,
 'N uair chluinneas tu fuaim an staic,'
 'S do thrualeachd gu leir,
 Shios faguidh tu 'd dheigh,
 Aig durrage breun an t-sluic.

Deasuichidh Dia;
 Do mhaise mar ghrian,
 Bhiodh 'g eiridb o sgiath na m' beann,
 Cur fradharc ro gheur,
 'S na suile so fein,
 'S iad dealradh mar reulta 'd cheann.

Do theanga 's do chail,
 Ni ghleusa gun dail,
 A chantuinn na aros cliu,
 Is fosglaidh do chluas,

A dh'eisteachd ri fuaim,
A mholaidh th' aig sluagh a chuir.

'N uair dhealruicheas Criod,
 'Na thigheachd a ris,
 A chruinneach na 'm firean suas:
 'N sin bheir thu do leum,
 Thoirt coinneamh dha fein,
 Mar iolar nan speur aig luaths.

'N uuir dh'eireas tu 'n aird
 Grad chuiridh ort falt.
 A mhealltuinn a chairdeas fein,
 Gun dealach' gu brath,
 R'a chomunn no ghradh,
 A steach ann am Parras De.

Fhir chluinneas mo Dhan,
 Dean aithreachas tra,
 'M feadh mhaireas do shlaint 's do **bheachd**;
 Mu'n d'thig ort am bas,
 Nach leig thu gu brath,
 Air geata nan gras a steach.

AN GEAMHRADH.

Do theirig an samhradh,
 'S tha 'n geamhradh teachd dlu oirne,
 Fior namhaid na chinneas,
 Teachd a mhilleadh ar duthcha :

Ga saltairt fuidh chasaibh,
 'S da maise ga rusgadh ;
 Gun iochd ann re dadum,
 Ach sladadh 's a plundruinn.

Sgaoil oirne a sciathan,
 'S chuir e ghrian air a chulaobh ;
 As a nead thug e 'n t-alach,
 Neo-bhaighel ga'r sgiursadh :
 Sneachd iteagach gle-gheal,
 O na speuraibh teachd dlu oirn,
 Clocha-meallain 's gaoth thuathach,
 Mar luaidh is mar fhudar.

'N uair sheideas e annail,
 Cha 'n fhag anam am flurain ;
 Tha bheillinn mar shiosar,
 Lomadh lios do gach ur-ros :
 Cha bli sgeudach air coille,
 No doire nach ruisg e ;
 No sruthan nach tachd e,
 Fuidh leachdanna du'-ghorm,

Fead reota a chleibhe,
 Tha seideadh na doinionn,
 Chuir beirm ann san fhairge,
 'S a dh' at' garbh i na tonnaibh ;
 'S a bhinn'dich an clamhuin,
 Air airde gach monaidh,
 'S għlan sgur e na reułtan,
 D' ar peile le'n solus.

Tha gach beatach is duine,
 Nach d' ullaich 'na sheason,
 Ga 'n sguras le gailinn,
 Gun talla' gun eudach :
 'S an dream a bha gniomhach,
 Fas iorgalt mi-dheirceil :
 Nach d'thoir iasachd do leisgean,
 An san t-sneachda ged eug e.

Tha 'n seillean 's an seangan,
 Bha tional an storais,
 Le gliocas gun mhearchd,
 Tabhairt aire don doruinn :
 'G ithe bidh 's ag ol meala,
 Gun ghainne air lon ac,
 Fuidh dhion ann san talamh,
 O anail an reota.

Tha na cuileoga ciatsfach,
 Bha diamhain san t-sambradh,
 'S na gathannaibh greine,
 Gu h-eibhinn a dannsa ;
 Gun deasach 'gun churam,
 Roimh dhuladh a gheamhraidh :
 Tha iad nise a' basuch',
 Ann sgach aite le teanntachd.

Ach eisd rium a shean-duin',
 'S tuig an sambladh tha 'm stori,'
 Tha 'm bas a teachd teann ort,
 Sud an geamhradh tha 'm oran :

‘S ma gheibh e thu d‘ leisgean,
 Gun deasach fa‘ chomhail,
 Cha dean aithreachas criche,
 Do dhionadh o‘n doruinn.

Gur mithich fas diadhuidh,
 ‘S do chiabha air glasadhb,
 Na ‘m bearnaibh do dheudach,
 Is d‘ eudan air casadh ;
 Do bhathais air rusgadb,
 ‘S do shuilean air prabadh,
 Agus croit ort air lubadh,
 Chum na h-uire do leaba‘.

Tha na sruthana craobhach,
 Bha sgaoileadh a‘ d‘ bhallaibh,
 Gu mireagach buailteach,
 Clis gluasadach tana ;
 A nise air traoghadh
 O n‘ taomachadh thairis,
 O ragaich is dh‘ fhuardaich
 Teas uabhair na fala.

Balg-seididh na beatha,
 Tha air caitheadh gun fheum ann,
 ‘S o chrup ann a‘ d‘ chliabh e,
 Gur h-e phian bhi ga sheideadh :
 Tha ‘n corp d’ chruit chiul ud,
 Air diultadh dhuit gleusadh ;
 ‘S comhthir‘ cinnt‘ air a thasguidh,
 Bhi lasach, a theudan.

Theich maduinn na h-oige,
 Is treoir mheadhon laithe,
 Tha 'm feasgar air ciaradh,
 'S tha ghrian ort a luidhe :
 'S mu bha thusa diamhain,
 Gun ghuimh is gun mbaiteas ;
 Gu h-ealamh bi d' dhusgadh,
 Mu'n duintheart flaitheas.

Reir caithe na beatha,
 'S tric leatha gun crioch i ;
 Bidh 'n cleachda fas laidir,
 Doth-fhasach o'n inntinn :
 Na labhair an sean-fhocal,
 'S deimhin leam fior e,
 " An car theid san t-seann-mbaid
 " Gur h-ainmic leis direadh."

Ach oganaich threibhich
 Thoirs' eisdeachd dom oran,
 'S leig dhiot bhi mi-cheillidh,
 Ann ceatain na h-oige :
 Tha aois agus ea-slaint,
 Air do dheidh ann an toir ort;
 'S mu ni h-aon aca greim ort,
 Phillidh d' aoibhneas gu bron duit.

An aois ata 'n toir ort,
 Bheir i leon ort nach saoil thu :
 Air do shuilibh bheir ceathach,
 Is treabhuidh si d' aodan : -.

‘Bheir i crithe-reo mu d’ ghruaige,
 ‘S neul uaine an aoig leis,
 ‘S cha d’ thig aiteamh na grian ort,
 Bheir an liath-reo a chaoidh, dhiot.

Bheir na’s measa na sud ort,
 Failne tuigse is reusain ;
 Dith leirsinn a d’ intinn ;
 Dith cuimhn’ agus geire ;
 Dith gliocais chum gnothaich ;
 Dith mothaidh a d’ cheudfadhb :
 ‘S gu’m fas thu mar’ leanabh,
 Dhith spionnadhb is ceille.

Fasuidh ‘n cridh’ neo-aithreach,
 ‘S neo-ealamh chum tionndadh,
 Aon tagradh cha druigh air,
 ‘S cha lub e da ionnsuidh :
 Ceart mar tha ‘n talamh,
 ‘N am gaillinn is teanndachd ;
 Ged robh milltean dol thairis,
 Cha dean aile sa ehausair.

Faic seasain na bliadhna,
 ‘S dean ciall uath a tharuing :
 ‘S ma’s aill leat gu’m buain thu,
 Dean ruadh’r ann san earrach ;
 Dean connadh san t-samhradh,
 Ni sa gheimhradh do ghradh ;
 ‘S mu dhibreas tu ‘n seasán,
 Dhuit ‘s eigin bhi falamh.

'S mur cuir thu siol fallain,
 Ann earrach na h-oige,
 Co chinte 's am bas duit,
 Cuiridh Satan droch phor ann ;
 A dh' fhasas na dhubhaile,
 'S na luidheanna feola :
 'S bidh do bhuan mar a chuir thu ;
 Mas subhailc no doibheart,

Ma bhios d' oige gun riaghlaigh,
 'S d' anamianna gun taod riu,
 Gu'm fas iad co fiadhaich,
 'S nach srian thu ri d' aois iad ;
 Am meangan nach sniomh thu,
 Cha spion thu na chraoibh e ;
 Mur shineas e gheugan,
 Bidh fhreumhan a sgaoileadh.

Tha do bheatha neo-chinnteach.
 O 'n tinn a bheir bas ort,
 Uime sin bi re dithchioll
 Do shith dheanamh trathail :
 'S e milleadh gach cuise
 Bhi gun churam cur daill innit' ;
 'S ionann aithreachas criche,
 'S bhi cur sil mu Fheill-martuin.

Tha ghrian ann sna speuraibh
 Ruith reise gach latha ;
 'S i 'giorrhach' do shaoghail,
 Gach oidbhe a luidheas :

‘S dlu ruitheas an spala,
 Troi shnath‘naibh do bheatha :
 Tha figheadh dhuit leine,
 Ni beisdin a chaitheamb.

‘S ma ghoideas e dlu ort,
 ‘S gun do dhuil bhi ri a theachd;
 ‘N sin fosglaidh do shuilean,
 ‘S ehi thu chuis thair a mithich :
 Bidh do choguis ga ‘d phianadh,
 Mar scian ann a d‘ chridhe ;
 ‘S eo ionann a giulan,
 ‘S luidhe ruisgt‘ ann an scitheach.

Faic a chuileag ga dite
 Le sionntaibh an naduir,
 ‘S o dhibir i ‘n seusan,
 Gur h-eigin di basuch‘ :
 Faic gliocas an t-seangain,
 Na thional co trathail,
 ‘S dean eisiomplair leanail
 Chum d‘ anam a shabhal’.

URNUIGH.

O TIGHEARN is a Dhia na glolr,
 An t-Ard-Righ mor osciunn gach sluaigh,
 Cia danadh ni air t-ainm ro mhor
 Le bilidh neoghlan bhi ag luaidh !

Na h-aingle 's airde rinneadh leat,
Cia lag an neart ! 's eia dall an iul !
Cia aineolach air t-oibre mor !
'S eia goird air do ghloir an cliu !

Am beachd do shuile fiorghlan fein,
Cha 'n 'eil na reulta 's airde glan :
'S cha 'n 'eil na h-aingle 's naomha 'n gloiz.
Ann lathair do Mhorachdsa gun smal

Ach O an dean thu d' ioslach' fein,
A dheisdeachd enuimhe ann san uir !
Fuidh stol do chos ag gabhail tamh,
'S nach faic ach sgaile beag do d' ghuia.

Na lasadh d' fhearg O Dhe nan dul,
Am feedh do dheanam urnuigh riut :
'S mo pheacadh aidmhicheam le nair,
'S an truailleachd ghraincile ann sna thuit.

Mo chionnt tha mar na sleibhte mor ;
Is leon iad n.i le h-iomadh lot :
Ta m'anam bochd le 'n cudthrom bruit,
'S o m' shuilibh fasg 'nan deura goirt.

An comas duit Dhia nam feart,
Mo shaor' gun cheartas chur air cul !
'S mu shaorar le do threocair mi,
'M bheil neach san t-saogh'l a dhiteas tu !

Nach eigin duit mo sgrios gu brath,
 Mur aicheun thu do cheartas geur !
 Le m' chionnta oillteil, 's gann a dh' fhas
 Mi iochd, no gras a' d' raoghain fein.

Gach uile mhalluchd ata sgiobht
 Ann d' fhocal fior le bagradh teann,
 O Thighearn thoil mi air do laimh,
 Gum biodh iad carnuicht air mo cheana.

Ge d' fhas na neamha dubh le gruaim,
 'S mo bhual' le tarmainich do neart ;
 Ge d' thilg thu mi gu ifrinn shios,
 Gu siorruidh aid'icheam do cheart,

Gidheadh am feud an lasair threun
 A sgoilteas as a cheil an tuil ;
 Drudhadh orm troi' umhlachd Chriosd,
 'S mi gabhail dion a steach fuidh fhuil ?

An fhuil a dhiol do cheartas teann,
 'S a dhoirteadh air a chrann gu lar,
 'S ann aisd' tha m' earbsa, O mo Righ !
 Nach dite manam air a sga.

Dean m' ionnlad glan, O Dhia na sith !
 'S an tobar iocshlaint bhruchd a thaobb :
 A bheir dhomh beatha as a bhas,
 'S o m' thraillealachd a ni mi saor.

Daingnich ma chreideamh ann na bhas,
 Is beothaich gradh am chridhe stigh,
 Is neartuich mi chum umhlachd dha,
Ann uile aitheanta naomh a lagh.

O dean mi phlanndach ann an Criod !
 'S mo chrionach brisidh mach le blath ;
 Is bidh gach subhaile 's naomha gleus,
 Mar mheas a lub mo gheug gu lar.

Gach inbhe 'n cuir thu mi san t-saogh'!
 Dean daonnan toilicht' mi le 'm staid ;
 Ma's bochd, no beartach, tinn, no slan,
 Do thoil gu brath biodh deant air fad.

O 's grasmhor Dia 'n air bheir e seach !
 'S gu beachd tha DHIULTADH lan do GHRADH ;
 'S fior-bheannachd ann an atharach dreach ;
 Gach crois is CREACH a thig o laimh.

O buidheachas do Dhia nan gras
 Chuir chugam slanui'fhear nam buadh ;
 Eiric mo shaorsa chi na bhas ;
 'S an luach a phaidh air m' anam truagh.

'S e fein do chlaon a dhruim faoi m' chuail ;
 Chum manam dhireadh suas gu Dia !
 Chosd gach tiqdhlae th' agam uaith,
 Geur-chradh is osun' chruaidh do chliabb.

Mo smuaintidh talmhuidh tog gu' neamh,
 Is thoir dhamh earlas air do ghradh,
 A dh' fhogras m' eagal uile uam,
 'S a shaoras mi o uamhunn bais.

'N sin atadhl tonna borb a chuain,
 Is beuchda' torrann chruaidh nan speur ;
 Thigeadh crith-thalmhuin, gort, is plaigh,
 Bhios roinn a bhais gach taobh a theid.

Bi thus' a' d' Dhia do manam fein,
 'S bidh iad gu leir dhomh 'n cairdeas graidh ;
 Cha loisg an tein' gun ordugh uait,
 Cha slug an cuin, 's cha sgrios a phlaigh ;

Am feadh bhios cumhachd ann a d' laimh,
 Bidh mise sabbailt o gach olc :
 'S cha 'n eagal leam gu 'm bi mi 'n di,
 Gu siorruidh, na gu 'm fas thu bochd.

Mo dhuthrachd, m' eagal, 's m' uile mbian,
 A' m' Dhia tha comhlachadh gu leir ;
 Oir neamh, is talamb, 's ifrinn shios,
 Ata iad do mo Righs' aig geill.

DA LAOIDH LE BEAN UASAL A BHA
ANN AM BADEONACH.

Obh obh is obh obh obh mar tha mi
Dhiobhail loin agus earadh don anam nach basaich,
'S mi 'n doruin fuidh chumh 's neoshuthach a ta mi
Air tullich am aonars luchd mo ghaoil 'n dus magal.

'S mor maobhar bhi ciounail bhar iorgain mo chardean
Mo ghionadh an truaileachd mo gluasad bhon tra sin,
Mo chiontanibh lionmhор 's mo ghniomhreubh 's malain
Anu an cunart mo dhiteadh mar dhilibech Adhamh.

Ged bha n dilib ad cronail thanaig sonas na thait
Tha do brathair as sinne gad a thiridh gu a bhar
Gu robuchan riombach 's erun rioghail nach failne
Mar ri coir air a noighreachd a dhaighnich a bhas dbut.

Ach so aobhar mo thime tric sis minic mi maonar
Mo eridhe do lubaidh ruidh gu dluith chum na daorsa,
Tha 'n seann' duine cho laider nach tar me dheth aomadh
Thig struth sallach bho nuaran sad 's tha truileadh
gun taomradh,

Ach se impidh do brathair dhutgach laithe bhi ga leannail
Nuair bhos an neallach ged shareich griamach laider re
gealladh [soiller
Tog a chuing air do ghuailibh 's bhi do bhuandachd ris
Cha neire i ri giulan bheir i lus dhut as fradhare.

Meud do shonas an tra-sin cha nar mi ga loinneadh
 Biodh tighlaoraidh is tardan mar bha dagon nabhlóighidh,
 Do pheac a leannail an tra sin ni u fbagáill ud dhéigíad,
 Biodh du gimeachd san nfhasaich mar bha m bachtrodeh
 bho laoghaibh.

Sna hanamianaibh graineal gham bu gnath leat bhi
 geileadh

‘S guirsadh eas iad as aras mar airmait reubault,
 Uile thruacleachd do naduir ‘s aobhar naire leat fein e
 ‘N uair thig gras gu bhi rioghlaodh theid an striochdach
 le cheile.

Ged tha usa gun għluasad do chluasan gun claisneachd
 Tha do chobhair as fuasgladħ ar guilibb do Slanuigħear,
 Cha neil do smachd ach re tiomadh thed gu finid sa
 nasaich

‘N uair a theid u nun tharais bhi tu fallain na fhabhor.

Se gradh an athair doransuichte a thionnsgain an
 tiochdead

Gach ni a għeall e o shiorruidbeachd lan criocnaich a
 mhac e

Dh-fħag e spiorad na sichaint toirt fianuis le floeal

‘S mor bħuanaeh na dilib na gabh sgios bhi eur heachd
 oir.

Bha tri pearsa na trianaid cho dion as do leith sa

Bha cunant bho shiorruidbeachd a dheanamb cho
 seasmhach,

Tha n lagħ air a riarrach ‘s lan diol aige a cheartas

Tha throċċairren gloirmhaixt ‘s aobair dochais aige
 peachach,

San bho innleachd a namhaid a thanaig am peacadh
 Bas siorruigh as truaidh an gin truaillidh a bhaige,

Grad għramaich re criosc mas a mian leat a sheachnadh
 Tha e air a thairgse gu saor do clann daoine na fhocal.

Ann am briathraibh an tosgeul tha cho maseach an
 ordugh

Gach neach gam beil tlachd ann taruing faisg air a
 eonuidh,

Le gradh 's fior aidmheal eur do thaic aṇn a conuidh
 A gimeachd na neart sa fuidh bhratach le dochas.

Ma bhios tua gun sabhaladb chaidh tagail gun leisgeul
 Tha stoc aige do rathan a gnath ort a freusdal,
 Tha e comasach deonach ans aach doigh mar bhios
 ceist ort.

Bheir e earnach 's biadh dhut nach criochnuich am
 feasda.

Tha m' intinn an geall
 A bhi thall thar Uisg Jordain ;
 Mar ri Prionnsa na siochaint,
 Be mo mbiann 's dol na cho'ail ;
 Se ciopair na treud E.
 Bheir e fhein orra faicill,
 'As na h' eilemaibh cuantach,
 Ni E n' cuartachadh dhachaidh.

Se n' Ros E fo Sharon,
 Se m' flur E fo Iesse ;

Se gaisgeach threubb Iudah ;
 Cha chlaoidear a neart-san,
 Se aillteachd thar each
 ‘Thug mo ghradh-sa eo mor dha ;
 ‘S Nuair bhos e as m’ fhianais,
 Bidh mi cianail ro bhronach.

Bidh mi dubhach ga irraidh,
 Fos n’ iosal an connaidh ;
 ‘S nuair a chi mi na mhais’ e,
 Bidh mi laiste le solas ;
 Se m’ ailleanan broileich
 Se mo charrad s’ m’ fhear posd E ;
 Se mo Bhrathair a sine E ;
 ‘S Tric s’is minic gam comhnadh.

Se fear gabhail mo leth sgeuil,
 Se sheasamh mo chorach :
 S efhaigheas m’ uile’ fhiachan,
 ‘S ni mo dhion bho gach doruinn :
 A m’ fad sa bhos mi air thurus,
 Bheir E n’ cumantas lon domh.
 ‘S nuair a philleas mi dhachaidh,
 Cha bhi airc aig a bhord-san.

Tha Mill is Bainne n’ Canaan ;
 Ged tha n’ fhasachs’ lan chrosibh,
 ‘S ioma bruthadh gheibh sailtean,
 ‘N each as fear gheibh an’t aiseag ;
 Bha a’ smachdach sa throcair,
 Bho m’ oige man seach orm :
 Se bu chainnt doibh le cheile,
 Mi a threigsinn a pheacaidh.

Se clann dileas a chumhnaint,
 As geir s' giursas a shlatsa ;
 Ach cha dealaich a chaoimhneas,
 A chaoidh riu reir fhacail,
 Si n' trioblaud an' fhuirneis
 Am bi E, rusgadh an' seachrain,
 Gus an iarr iad a throcair
 Gun leonadh ga cheartas.

Gus am faic iad an truaighe
 'S an gluasad gun fhaicill ;
 Thig an Lagh ga n' dian-ruagadh,
 As gach bruach an robh m' fasgadh,
 'N uair ni a choguis a dusgadh ;
 Le sgrudadh geur bheachdail,
 Ni I'mach dhoibh bhi cailte
 Mur tionndaidh iad dachaidh.

'N uair a bha mi na m' reubalt,
 Se fein a rinn iochd orm ;
 Mo phille le trocalr
 Bho shligh doruinn s' leir-sgriosa ;
 Mar amhailt a griosaich,
 'S pion E mi thairis ;
 'Bhar criochan a namhaid :
 Gu Fardoch a chlanna.

Tha cuibleachan Uine
 Gu' dlu a dol seachad,
 Dean mo sgeadacha sgiamhach
 Le aodach iasad a Ghaisgich ;
 Leis am' faigh mi a bheannachd
 A cheannuich E, daor dhom

Ca n' ann le mi truaillidh
 Ach fhuil Uasail, chaidh thaomadh.

Dhath'nuadhaich E chumhnant,
 'S dhublaich E ghealla :
 Se Captain mo shlainte E,
 'Bheir le ghras mi na choinneamh ;
 Tha gach latha mar bhliadhna
 Gus an criochuairt mi m' astar ;
 Gus am bi mi na fhainuis,
 Troimh an siorructheatd gail beachd air.

Rinn Simeon solas
 'N uair fhuair e og E na ghlacaibh ;
 Le iorraslachd dh' iarr e,
 Comas triall sa dhol dachaidh.

AN CRIOSDUIDH AIG BRUAICH IOR- DAIN.

Chuireadh an Dan a leanas d' ar n-ionnsuidh le fear-eolais, a dh' innis duinn gur ann le Diadhair ainmeil san Taobh tuath a rinneadh e. Cha bhuin e dhuinn ain-meachadh o nach 'eil a chead fein agaínn ; ach ma thig so gu laimh, creideadh e gu'n cuireadh e comain shonraicht oirnn barrachd de 'n t-seorsa chur d'ar n-ionnsuidh.

Is dluth air abhainn Iordan mi,
 'S tha 'n fheoil a' gabhail sgath ;
 Bu mhaith anis an dochus ud
 Nach cuir gu bron no nair—
 An dochus fhuair na h-athraichean,
 Air carruig bhuan nan al,
 Tre 'n d'fhuair gu tearuint' dhachaidh iad,
 A steach do thir Chanain.

Tha 'n fheoil a' crith, 's cha'n ioghnadh e
 Dol sios gu Iordan bais ;
 Tha sgail na h-oidhch' ag iathadh orm ;
 'S tha cianalas a' fas :
 Oir se tha romham siorruidheachd,
 Nach tomhais grian no la ;
 An cuan ata neo-chriochanach,
 Gun iochdar ann no traigh.

Ach tha mo chuil ri Slanuighear,
 Bha grasmhor fad mo chuairt,
 Sa threoruich troimh an fhasach mi,
 Nach fag e mi san uair :
 Ach fos g' an dean e teasairgin
 Dhomh fein, san t-seasamh chruaidh,
 'S gun sgoilt e dhomh na h-uisgeachan,
 'S gun ruig mi nunn le buaidh.

'Sann annsan tha mo mhuinighinn,
 A chuir an cath bha cruaidh,
 Ri naimhdibh laidir fuileachdach,
 'S a thug amach a bhuaidh :
 Thugadh buaidh air Satan leis,
 Air peacadh, bas, is uaigh ;
 'S do thaobh an t-sluaigh a ghradhaich e,
 Am bas do shluig se suas.

Do cheartas thug se riarrachadh,
 Is dioladh mar bu choir ;
 'S an lagh ro-naomh cho-lionadh leis,
 Bha orm's gu dian an toir ;
 Is choisneadh saorsa shiorruidh leis,
 Air Buaidhibh Dhe chuir gloir,
 'N tra ghlaodh se, " Tha e criochnuichte,"
 Se sud mo dhion 's mo threoir.

Na rinn 's na dh'fhuiling Slanuighear
 Mar sud an' ait a shluaihg,
 'Se 'mhain is bunait thearnuidh dhomb.
 'S cha n'e gach gras a fhuair—

'Se sud is dion 's is tearmunn domh,
 Dol 'n coinneamh bais is uaigh,
 'Se sud bheir dhachaidh sabhailt mi,
 Do'n aite a'm faic mi 'n t-Uan.

Ach O ! 'm faigh neach cho-ghraineil rium
 'S do nadur cho mi-naomh,
 A choidhch' a steach 'na lathair-san,
 Tha aillidh glan gun gbaoid.
 Ach glanaidh fuil an t-Slanuighir
 Mo ghrainealachd gu saor ;
 Is gheibh mi'n sin do'n aros ud,
 'Sa'm bheil muir-lan a Ghaoil.

Is mealladh mor, is gabhaidh e,
 Th'air aireamh 'measg an t-sluaigh,
 Le aideachadh gun ghrasan ac,
 Dol 'n coinneambais na'n suain ;
 Gun eagal orr' riomh shiorruidheachd
 A dh' iathas ump' gu luath—
 Bidh gul is giosgan fhiacal ac,
 A choidhch mar dhioladh duais.

Ach bheirinn comhairl amail orr',
 Mu'n d'theid mo cheann 'san uir,
 Gu'm pilleadh is gu'n tionnd'eadh iad,
 Gu teann gu Righ nan dul ;
 Is ghuidhinn air a phairt ud dhiu,
 Bha fad mo la dhomh dluth,
 Gu'n duineadh iad ri'n Slanuighear,
 Gun dail a chuir sa chuis.

Oir theirinu, 's thogainn fiantuis air,
 Thaobh Iosa, fear mo ghraidaigh,
 Gur ceannard caomh is fialaidh e,
 'S gu'n d' fhuaire mi riabh e tlath :
 Gu bheil e truacant trocaireach,
 Is paitl gu leoir 'na ghras ;
 'S a mheuds' a chuireas dochus ann,
 Gu'm bi iad beo gu brath.

Tha comain chuir an Tighearn orm,
 Is dh'iarruinn chuir an' ceil,
 Gu'n d' fholaidh e gu miurbhuileach,
 Mo lochda diomhair fein :
 Gu'n d' cheadaich e, na fhabhar dhomh,
 Air 'ghras bhi deanamh sgeul—
 Mo lochda 'chuir 'na lathair san,
 'S do chach bhi 'g aidmheil fein,

Thaobh 'fhereasdail anns an t-saoghal dhomb,
 Bu chaomh e, 's cha bu shearbh ;
 Oir fhuaire mi biadh is aodach ann
 Mar d' fhuaire mi maoin is ainm :
 Ach chum e suas air dochus mi,
 'S cha b'ann air storas seilbh ;
 'S na'm b'e a thoil, na throceair e,
 Nis dheonuichinn bhi falbh.

Tha sluagh mo ghaoil 'smo bhraithreachas,
 —Na braithrean caomh is treun—
 A shiubhail troimh an fhasach leam,
 Air m' fhagail nis gu leir.

Is dh' fhag sud aon'rach cianail mi,
 Mar eun air sliabh lis fein,
 'S o dh'fhalbh an comunn diadhaidh-san,
 Tha m'aigne triall 'nan deigh.

Ach feitheams' am an Tighearna—
 Se ams', gu fior, a's fearr ;—
 'S d'a thoil ro-naomhsan striochdar leam,
 Thaobh riaghluidh beath is bais :
 'S tra thig an t-am a dh'orduich e,
 An' ruintibh ghloir 'sa ghrais,
 Feuch, sud a nunn than Iordan mi—
 'Sa ghloir dha fein gu braith !

Sud thairis air gach buaireadh mi,
 Gach cunnart cuain is gaoith,
 Gach laigs is ciont is truaillidheachd.
 Gach pian is gruaim is caoidh :
 Is sud a steach do'n luchuirt mi.
 'Sa'm faic mi gnuis an Righ ;
 'S na chomunn ionlan urail-san,
 Gu'n seinn mi 'ehliu a choidhce !

L. M'D.

CHRIECH.